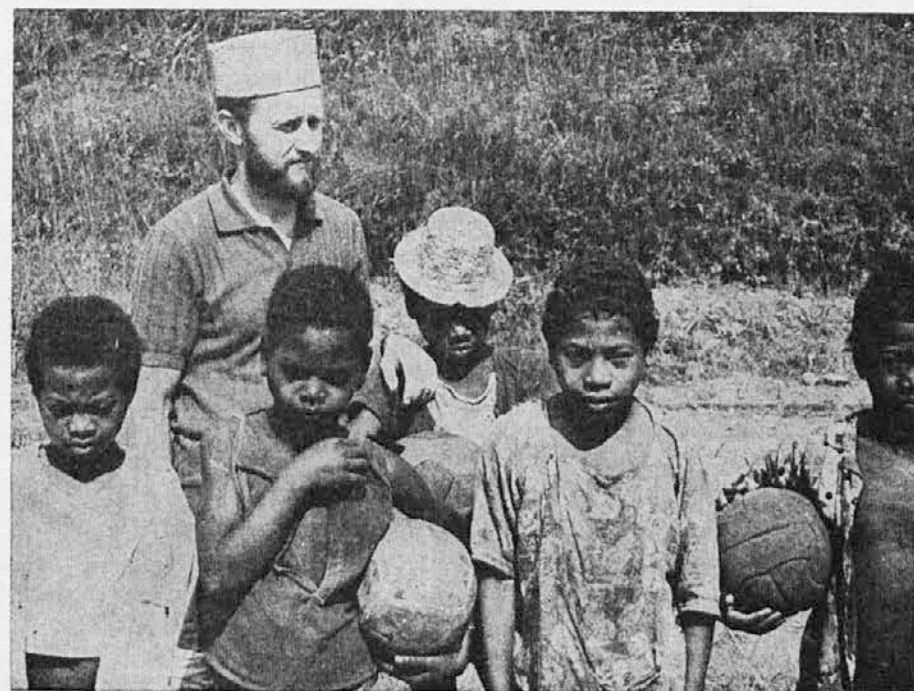

KATOLIŠKI GLAS

TAXE PERÇUE	GORIZIA	SETTIMANALE - REDAZIONE E AMMINISTRAZIONE: RIVA PIAZZUTTA, 18 34170 GORIZIA - TELEFONO 0481 - 533177 - DIRETTORE RESPONSABILE: MONS. MOČNIK FRANCESCO - REGISTR. TRIBUNALE DI GORIZIA N. 5 DEL 28 - 01 - 1949 - SPEDIZIONE IN ABBONAMENTO POSTALE - GRUPPO II/70% AUTORIZZAZIONE DIREZIONE PROVINCIALE P. T. DI GORIZIA	UREDNIŠTVO IN UPRAVA:	Riva Piazzutta, 18 - 34170 GORIZIA - GORICA Tel. 0481 - 533177 - Telefax 533177 Poštni t/rn 11234499
TASSA RISCOSSA	ITALY		Poduredništvo: Vicolo delle Rose, 7 - 34135 Trieste - Trst - Tel. 040 - 414646	

Misijonsko pričevanje

Janko Kosmač z otroki na Madagaskarju

Pred kratkim je umrl italijanski pisatelj Alberto Moravia. Ob njegovi smrti je »Il Giornale« objavil spominski članek in ga naslovlil: »Neka luč je ugasnila«. Kakor da bi bil Moravia »luč«, ki sveti ljudem in jim kaže pot k resnici in pravici. Ta mož je napisal kakih 50 romanov. Brskal je po življenju italijanskega meščanstva, kateremu je tudi sam pripadal. Toda do kakih višjih idealov se ni dvignil, zlasti ne do kakega iskanja transcendence, tj. do iskanja etičnih načel in verskih resnic. Ko so ga v življenju intervjuvali, in to prav pogosto, je na vprašanje o religioznosti z dolgočasno odgovoril: »Na to ne mislim nikoli. Nikoli se nisem ustavil ob vprašanju Boga. Nimam kaj povedati ... Onostranstvo seveda ne obstaja.«

In vendar gre za vprašanje, ki je od zmeraj zanimalo vse misleče ljudi od Platona in Aristotela do Danteja, Dostojevskega, pa naših Alojza Rebule in Borisa Pahorja. O tem problemu pa neki Moraviev junak pravi: »Ne morem si predstavljati dneva, ko bom začutil potrebo po veri. Je nekaj odveč. Če je resnična, stoji stvari na določen način. Če ni resnična, stoji stvari na isti način.« Moravia ni zanimal Boga ne takega ne takega, zanj je to vprašanje bilo preprosto brez slehernega pomena. S Prečernom bi lahko ponovili: »Ali prav se piše kasha ali kaša, da je le kaša okusna.«

Ta »okusna kaša« je bil za Moravio seks. Preko njega se ni dvignil; bil je nekako obseden od seksa, trdi Vittorio Messori, obseden do monotonosti. Ponavljal je: »Seks moremo imeti brez ljubezni, toda ne moremo imeti ljubezni brez seksa.«

NI LJUDSTVA BREZ BOGOV

Alberto Moravia mi prihaja na misel ob letošnji Misijonski nedelji. Misijonarji, moški in ženske, so kristjani, ki se odločijo, da gredo oznanjat evangelij množicam, ki Kristusa ne poznajo, znani pa so jim vsaj bogovi. Kajti ateistov med tako imenovanimi primitivnimi ljudstvi ni. Kakih Moravij in njemu podobnih med temi ljudstvi ni. Drži, kar je ugotovil že Cicero: »Ne boš našel ljudstva brez bogov.« O Bogu in posmrtnosti duše boš našel silno zmedene pojme, toda verujejo in po svoje častijo bogove in se spominjajo svojih rajnih. Misijonarji pravijo, da tem primitivnim ljudem ni težko govoriti o Bogu, saj je ta nekako zapisan v njih samih, v njihovi vesti, treba je le očistiti njih pojmovanje o božanstvu.

KRŠČANSKA LJUBEZEN ODPIRA SRCA

Težje je tem primitivnim ljudem govoriti o Kristusu in našem odrešenju. Toda tudi temu je odprta pot: in sicer ljubezen, toda ne ljubezen Alberta Moravie, marveč krščanska ljubezen, ljubezen usmiljenega Samaritjana. Ta ljubezen stavi na laž Moravio in njemu podobne, da ni ljubezni brez seksa. Mati Terezija, njene re-

dovnice, pa vsi drugi tisoči misijonarjev in misijonark, ki so odšli in še odhajajo v misijone pričajo o evangeljski ljubezni, o kateri je rekel Jezus: »Nihče nima večje ljubezni kot je ta, da kdo da življenje za svoje brate.«

Vsi misijonarji dajo vsaj najboljši del svojega življenja za svoje brate, ki živijo še v temi, ker niso še nič slišali o Kristusu. Ta ljubezen z neštevilnimi karitativnimi pobudami je tista, ki odpira srca za Kristusa. Saj več kot premore beseda premore ljubezen, premore dobrot, nesebična ljubezen.

Sv. Luka poroča: »Potem je hodil Jezus od mesta do mesta in od vasi do vasi, pridigal in oznanjal evangelij o božjem kraljestvu. Z njim so bili dvanašteri in nekaj žena, ko so jim strele s svojim premoženjem« (Lk 8, 1).

Božje kraljestvo potrebuje tudi materialnih sredstev, da more uspevati. Tudi sv. Pavla so verniki podpirali. V pismu Filipljanom se npr. zahvaljuje: »Močno sem se razveselil v Gospodu, da se je končno le razcvetela vaša skrbnost do mene... Lepo je bilo, da ste mi priskočili na pomoč v moji stiski... Sicer pa imam vsega dovolj; živim v izobilju, odkar sem dobil od Epafrodita to, kar ste mi poslali...« (Flp 4).

Kar je veljalo za Kristusa in apostole, velja tudi danes zlasti za vse misijonske delavce: »Moliti moramo zanje ter jih po svojih močeh tudi materialno podpirati in tako dejansko pokazati današnjim lažmodrijanom, da vera ni nekaj odveč in da ljubezen ni seks, temveč da je vera osrednje vprašanje človekovega življenja in ljubezen darovanje za bližnjega in ne egoistično uživanje.

K. HUMAR

Volitve v Nemčiji in na Madžarskem

V nekdanji Vzhodni Nemčiji ali bolje v sedanjih deželah Saški, Brandenburg, Turingiji in Meklemburgu so bile prve deželne volitve po vojni oz. po sedanjih združitvi Nemčije. Na splošno je odnesla zmago krščansko-demokratska stranka (CDU) kanclerja Kohla. Le v Berlinu oz. na pruskem ozemlju so bili socialni demokratje (SPD) na prvem mestu. Naj še omenimo, da je pred dnevi prav v teku volilne kampanje prišlo do atentata na notranjega ministra Schaeubla, na katerega je streljal nepridebež. Minister je bil Kohlov ožji sodelavec in je sedaj v kritičnem stanju.

Volitve so bile med drugim tudi na Madžarskem. Šlo je pravzaprav za delne upravne volitve, kjer zadnjič ni prišlo do določenega odstotka volilne udeležbe. Tudi sedaj je bila volilna udeležba zelo nizka. Na volišča je šlo komaj 27% upravičencev. Velika odsotnost na voliščih je sicer negativno znamenje za mlado madžarsko demokracijo in zlasti za sedanjo vlado predsednika Antala skupine Demokratskega foruma.

Konfederacija ali federacija

Slovenska Skupščina (parlament) je izdelala svoj model konfederacije jugoslovanske države, po katerem bi bile posamezne republike suverene države, vendar bi nekatere pristojnosti suverene države prenesle na konfederacijo (Jugoslavijo). S Slovenijo se o konfederaciji ujema tudi Hrvaška. Toda Srbija konfederalni koncept zavrača, češ da gre za razbijanje Jugoslavije in preživelu državno obliko.

Predsednik Jović pa je na seji predsedstva SFRJ kljub poprejšnjemu drugačnemu dogovoru, da v zvezni Skupščini predstavi oba modela, odločil, da predstavi le »svoj« federalni, medtem ko bi konfederalnega predstavili Slovenija in Hrvaška. Zvezna Skupščina je poleg tega sklenila, da bi o obeh modelih odločal le zvezni zbor (jugoslovanska Skupščina ima zbor republik in pokrajin in zvezni zbor), v katerem se pa za razliko od zbora federalnih enot odloča s preglasovanjem. To pa pomeni, da bi utegnil biti federalni koncept sprejet brez referendumov, ki ga je Jović sicer sam napovedoval in bi do njega prišlo le v Sloveniji in na Hrvaškem.

Takemu stališču se je ostro zoperstavilo celo predsedstvo Bosne in Hercegovine, ki zavrača preglasovanje, je pa tudi proti referendumu, saj bi to dejansko utegnulo pripeljati do tega, da te republike preprosto ne bi bilo več. Zanje je pač sprejemljiv le soglasen dogovor vseh republik, sicer pa bi se odločili za samostojno državo. Srbi namreč v primeru razpada države zahtevajo zase tudi srbska etnična področja v BiH in Hrvaški, kar pa bi nujno vodilo v krvavo obračunavanje. Makedonija zavzema podobno stališče kot BiH, toda obkrožena je z nevarnimi ali vsaj nenaklonjenimi sosedami Srbijo, Bolgarijo in Grčijo. Slednji dve makedonske manjšine ne priznavata, Bolgarija pa obstoj tega naroda sploh zanika.

PREDLOG USTAVE DAN V JAVNO RAZPRAVO

Slovenski parlament je v petek, 12. oktobra sprejel osnutek nove slovenske ustave, kot ga je pripravila posebna strokovna komisija. Ni pa šlo brez zapletov. Eden prvakov Social-demokratske stranke, poslanec in njen ustanovitelj France Tomšič, je Demosove poslance pri tem opom-

nil, da naj bi glede ustave res dosegli konsenz vseh strani in nikogar pri tem ovirali.

V razpravi so obravnavali posebej formulacijo o svetosti življenja v preambuli, odločitve o predsedniškem ali parlamentarnem sistemu, enodomnem ali dvodomnem parlamentu, vprašanju manjšin itd. Glede vprašanja manjšin je za neokusno pripombo poskrbel Demosov poslanec Liberalne stranke, češ da naj se uveljavi načelo reciprocitete s sosednjimi državami.

Javna razprava o osnutku nove ustave bo odprta do 30. novembra. Pričakujejo, da se bodo vanjo vključili tudi zamejski in vsi Slovenci po svetu.

MAČEK BO SODELOVAL

Skupščinska komisija za raziskavo povojnih množičnih pobojev, ki jo vodi krščanski demokrat Nace Polajnar, je sporočila, da je Ivan Maček-Matija pristal na pričevanje o povojnih dogodkih, zlasti tistih na Kočevskem. Komisija naj bi mu pismeno zastavila vprašanja, na katera naj bi odgovoril.

Ostaja pa odprto vprašanje, ali je Maček zares pripravljen odgovoriti na vprašanje in pojasniti celotno dogajanje maja 1945, ali pa gre le za igro.

Leon Marc

Gorbačov

Nobelov nagrajenec za mir

Letošnji Nobelov nagrajenec za mir je postal Mihail Gorbačov, predsednik Sovjetske zveze. Tako je v ponedeljek, 15. oktobra sporočila norveška akademija v Oslu, ki podeljuje to Nobelovo nagrado. Motivacija za nagrado je politika perestrojke in glasnosti, ki jo je sovjetski državnik uvedel in je korenito spremenila politične razmere v celi vzhodni Evropi in v sami ZSSR.

Med neuradnimi kandidati je bil tudi sedanji češkoslovaški predsednik pisatelj Vaclav Havel, še do lani politični oporečnik v svoji državi.

Italijanski komunisti na razpotju PSD namesto PCI

Pred dobrim tednom je generalni tajnik PCI Achille Occhetto sporočil svoje predloge o novem imenu in simbolu italijanske komunistične partije. Ta naj bi se od sedaj naprej imenovala Partito democratico della Sinistra (PDS) - Demokratična stranka leve. Novi znak stranke pa vsebuje hrast, pod katerim je še vedno sicer stari znak PCI s srpom, kladivom in italijanskimi barvami. Occhetto je na tiskovni konferenci obrazložil pomen novega imena in znaka nove italijanske partije. Stari simbol PCI pod hrastom naj bi kot korenine predstavljal izvor te sicer danes prenovljene »demokratične«

stranke. Torej v bistvu predlog nove levičarske stranke, osnovane na nekdanjih koreninah.

Novost v komunistični partiji je sprožila najprej močne reakcije v njej sami. Zlasti močna fronta »ne« Occhettovim reformam (ki jo vodita v glavnem bivši predsednik poslanske zbornice Ingrao in vodja leve senator Cossutta) je skrajno negativno ocenila tajnikove predloge. In to ne le notranja opozicija stranke, ampak tudi nekateri Occhettovi pristaši (kot strankin voditelj Napolitano) so bili precej kritični do predlaganih sprememb, čeprav z drugega zornega kot od levičarske opozicije.

Mnoge so bile tudi reakcije v drugih, zlasti vladnih strankah. Medtem ko je predsednik vlade Andreotti ironično dejal, da nima smisla debatirati z novorojenčki, pa je tajnik DC Forlani rekel, da ni toliko pomembno novo ime kot splošna politična usmeritev stranke. Socialistični voditelj Craxi je bil pa zelo kritičen (nekateri pravijo, da je menda Occhettov hrast močno podoben socialističnemu nageljnu...). Med ostalimi predstavniki vladne večine sta se pozitivno izražala v glavnem le vodja leve DC De Mita in republikanski tajnik La Malfa.

Sedanji predlog za spremembo imena in simbola partije seveda ni še dokončen, saj se bo moral o tem izreči strankin kongres, ki bo januarja v Riminiju. Vsekakor gre za sad dolgotrajnega in nelahkega iskanja reforme v vrstah PCI, ki jo zlasti sedanji tajnik zagovarja in si tako želi vstop tudi v širši krog evropske leve (posebej verjetno v Socialistično internacionalo). Videti pa je, da je pri tem predlog naletel na znatne kritike in negodovanja same strankine baze, pa tudi nekdanjih starejših komunističnih voditeljev.

Minister Gava odstopil

Te dni je podal ostavko z mesta notranjega ministra senator Antonio Gava, znani demokrščanski veljak iz Neaplja. Odstopil je iz zdravstvenih razlogov, še vedno pa se bo posvečal stranki. Gava pripada sredinski struji tajnika Forlanija in predsednika Andreottija. Novi notranji minister je postal poslanec Vincenzo Scotti,

Zaskrbljenost jugoslovanskih škofov

Jugoslovanska škofovska konferenca je zasedala v Zagrebu 27. septembra. Med drugim se je njena komisija »Pravičnost in mir« ustavila ob sedanjih napetih razmerah na Kosovu. V tem oziru je komisija objavila posebno izjavo, ki med drugim pravi:

Komisija je posebej zaskrbljena zaradi oviranja delovanja dobrotelčnih ustanov katoliške Cerkve na Kosovu s policijskim odvzemanjem in preprečevanjem dajanja druge, humanitarne pomoči.

Povečana propaganda proti katoliški Cerkvi gre celo tako daleč, da njene ustave obtožujejo tudi za take zločine, kot je zastrupljanje otrok na Kosovu. Presečna nas neprimeren odziv zveznih oblasti na dejstvo zastrupljanja otrok kot tudi kršenje človeških, političnih in držav-

ljanskih pravic na Kosovu, kar ima za posledico vse manjše zaupanje državljanov tem oblastem.

Skrivanje resnice o Kosovu vodi oblast v spor z mednarodnimi človeškimi ustanovami, ki se jim preprečuje vpogled v dejansko stanje in celo izganja predstavnike teh ustanov iz države. V imenu katerih razlogov se lahko dopušča to trajno civilizacijsko nazadovanje države? To je tudi v nasprotju s prevzetimi obveznostmi Jugoslavije v mednarodnih pogodbah.

Komisija podpira vsa prizadevanja za demokratizacijo odnosov na Kosovu kot pravilno pot za odpravljanje tamkajšnjih napetosti.

Predsednik komisije dr. Srećko Badurina, škof

Srečanje urednikov katoliških tednikov v Ljubljani

Od četrta 25. do sobote 27. oktobra bo v Ljubljani II. miting katoliških tednikov iz dežel Alpe-Adria in Arg-Alp. Gre za dežele severovzhodne Italije, Švice, Slovenije, Hrvaške, Avstrije, Bavarske in sedaj še Madžarske in Češkoslovaške. Prvi tak miting je bil v Benetkah leta 1988.

Na srečanju bo v četrtek ob 18. uri imel prvi referat prof. Tone Stres. Naslednji dan po somaševanju, ki ga bo vodil nadškof Suštar, bodo nadaljnji referati; med drugimi bo spregovoril predsednik dežele Veneto Gianfranco Cremonesi ter prof.

Drago Ocvir. V soboto bo vodil somaševanje tržaški škof L. Bellomi, nakar bo okrogla miza na temo »Vloga katoliških tednikov v deželah Alpe-Adria ob pogledu na novo Evropo«.

Nezaupanje v dinar

Jugoslovanski državljani na vso moč zamenjajo dinar za tujo valuto. Događa se zato, da banke ostajajo brez tuje valute. Tudi na Koroškem, v Trstu in Gorici pridno zamenjajo dinarje za devize. Slutijo namreč, da bo dinar razvreden. Tako v Avstriji že zamenjajo 100 dinarjev za 60 do 75 šillingov ali 600 do 750 lir, piše La Voce del Popolo.

V PROTITOKU

Šola „Slovinci D.O.C.“ in še kaj...

Obsežna debata, ki se — predvsem na straneh Primorskega dnevnika — že več tednov vije okoli vprašanja slovenske šole, je v naši javnosti dvignila nemalo prahu. Sprožila je polemiko v zvezi s kakovostno ravnanjem šole, pisma uredništvu, članke, posege ter javne in zasebne pogovore o tem problemu. Je naša šola res kvalitetna? Ustreza ali ne potrebam študirajoče mladine in slovenske narodnosti skupnosti? Zakaj nekateri t.i. »Slovinci D.O.C.« vpisujejo svoje otroke v italijanske šole? Vprašanj je seveda še in še, saj je šola ena izmed glavnih ustanov, ki branijo našo manjšino pred asimilacijo. Zato je prav, da se o njenih problemih odkrito in poglobljeno razpravljamo.

V zadnjih dneh je trž. dnevnik intervjuval nekaj bivših dijakov, ki so bili s slovensko šolo v glavnem zadovoljni, kljub temu, da so opozorili na nekatere hibe. Povedati pa je treba, da so slednje samo posledica dejstva, da je naša šola del italijanskega šolskega sistema in da jo torej pestijo težave, ki so za omenjeni sistem značilne: nezadostnost struktur, zastarelost učnih načrtov itd.

Precejšen poudarek je bil dan na pripravljenost profesorjev, saj morajo biti dovolj psihološko in pedagoško podkovani, da obvladajo stanje v razredu in dobijo pravi odnos z dijaki. Zato tudi ni prav, da lahko pride na šolo kot suplent kateri koli univerzitetni študent. Slednji je namreč brez vsake priprave praktično vržen v šolsko oz. razredno »areno«, kjer naj se znajde, kakor ve in zna. Tega ne gre sicer posploševati, vendar je problem prisoten.

Nekateri bivši dijaki trdijo, da bi na šoli moralo biti nekaj zdrave tekmovalnosti med dijaki, tj. da bi profesorji mo-

rali dijake pripraviti k temu, da se potrudijo, da v čimvečji meri pokažejo to, kar so zmožni. Tega naj bi na žalost ne bilo. Marsikateri krivijo za to leto '88, ki je zrevolucioniralo odnose med profesorji, dijaki in starši. Vsekakor obstajajo razlike med posameznimi šolami: kako to npr., da je v lanskem šolskem letu na trgovskem zavodu Žiga Zois zaostalo kar 13 % dijakov, na liceju France Prešeren pa samo 1 %? Kje so vzroki za to? Ob takih in podobnih dejstvih bi veljalo nekoliko pomisliti.

No, pretirano hudovanje nad našo šolo je verjetno neumestno, saj ima Jolka Milčič prav, ko piše, da preveč gledamo na šolske ustroje svojih sosedov, češ da je sosedovo piščo vedno kokoš. Prav ima tudi prof. Egidij Košuta, ki v svojem pismu trdi, da imajo naši šolniki na razpolago dovolj tečajev in seminarjev, da se z udeležbo na le-teh lahko izpopolnijo, četudi — dodamo mi — pride kdaj pa kdaj tudi do nekaterih neljubih prijetljajev, ko začne slavnostni govornik dajati politične lekcije udeležencem seminarja...

Poleg tega in poleg samo po sebi umevne narodnoobrambene vloge ima slovenska šola zelo pomembno prednost pred italijansko, saj nudi možnost spoznavanja dveh različnih jezikov in kultur, slovenske in italijanske: to v znanje »Slovincem D.O.C.«.

S tem ni rečeno, da ni šibkih točk, nasprotno: paziti je treba, da se slednje ne utrdijo preveč in da jih po možnosti odstranimo. Zato je prav, da se o naši šoli čimveč razpravlja in govori: na dan morajo priti vsa mnenja in pogledi, predvsem pa strokovni nasveti, ki nam bi lahko utegnili skrajšati pot do modela šole po meri človeka.

ni

DUHOVNA MISEL ZA 29. NAVADNO (MISIJSKO) NEDELJO

»Učitelj, vemo, da res učiš tako živeti, kakor hoče Bog...« (Mt 22. 16)

Kot vsako leto, tudi letos obhajamo misijonsko nedeljo, ko poleti naša misel in in molitev v daljne dežele, kjer toliko naših misijonarjev oznanja Kristusov evangelij ljubezni. Življenje Cerkve je nujno povezano z misijonsko dejavnostjo. Jezusovo naročilo: »Pojdite torej in naredite vse narode za moje učence« (Mt 28, 19), velja namreč za vse kristjane. Bog bi moral spregovoriti po poklicu, ki ga opravljamo; po sposobnostih, ki mu jih damo na razpolago v službi Cerkvi in bližnjim; njegovo prisotnost bi morali čutili povsod tam, kjer se srečujemo s svojimi brati in sestrami.

Zavedati pa se moramo, da misijoni danes niso samo neke daleč, v misijonskim deželah. Tudi naši kraji postajajo vedno bolj misijonski, ker ljudje pozabljajo na Boga in na življenje po veri. Na to nas je opozoril že drugi vatikanski cerkveni zbor.

Cerkve, kjer danes živimo slovenski verniki izven matične Slovenije, že nekaj časa razmišljajo, kako zastaviti delo za novo evangelizacijo. Pri tem ne pozabljajo na misijonsko delo po svetu (afriški misijoni in razne misijonske nabirke). Tudi slovenska Cerkve se ni zaprla vase, da ne bi čutila potreb, ki jih imajo misijoni. Še nikoli doslej ni bilo toliko slovenskih misijonarjev in misijonark. Med njimi niso samo duhovniki, redovniki in redovnice, ampak tudi laiki.

Misijonarji so prisotni po vseh celinah, pogosto v velikih nevarnostih. Kristjani niso povsod svobodni, nekatere zelo moti zavzemanje misijonarjev za najbolj revne in zapuščene. Češki kardinal Josef Tomko je govoril o preganjanju kristjanov in misijonarjev v nekaterih deželah: »V zadnjih letih je Cerkve izgubila vsak mesec enega misijonarja, ki je umrl nasilne smrti. Samo v enem letu smo jih izgubili 67.«

Kristjani v Evropi živimo, hvala Bogu, v glavnem dobro. Zato imamo več možnosti, da nekaj naredimo tudi za misijone, za naše najrevnejše brate in sestre, kjerkoli so. Prav je, da najprej krepimo versko življenje doma in se obenem zanimamo za delo misijonarjev v tujini. Pri tem ne gre samo za našo materialno pomoč, ampak predvsem za našo molitev in žrtev.

MILAN NEMAC

Izrael obsojen

Varnostni svet Organizacije Združenih narodov v New Yorku je soglasno sprejel resolucijo o obsodbi izraelske države zaradi znanega pokola palestinskih ljudi, ki so pred dobrim tednom v Jeruzalemu izžvali to zadnjo politično in moralno nesprejemljivo gesto izraelske policije. Res so oni začeli s kamenjanjem judovskih vernikov pri zidu žalovanja, vendar je bila nato reakcija policije odločno nesorazmerna. Pri streljanju je umrlo okoli trideset Palestincev. Za obsodbo Izraela je glasoval tudi predstavnik ZDA, sicer zaveznik židovske države. Pri tem pa je Amerika

hotela pokazati, da noče imeti dveh meril, eno v odnosu do arabskega nasilja, drugo pa do židovskega.

Dr. Janez Janež — umrl

Ko smo zaključevali pričujočo številko, je dospela vest, da je pred tednom dni umrl na Formozi (Taiwanu) misijonski zdravnik dr. Janez Janež. Bil je prvi slovenski laik, ki je odšel v misijone po zadnji vojni. Najprej je na Kitajskem pomagel msgr. Kerecu, po zmagi komunistov pa se je umaknil na Taiwan in se tam zaposlil v bolnišnici patrov kamilijancev. Bil je najbolj sloveč kirurg na tem otoku.

Na obisku pri goriških misijonarjih in pri bratih Bajcih

Z Anito in Franko smo tu v glavnem mestu Malija Bamako, ker Franka Bertosi odpotuje nocoj (1. okt.) domov v Italijo, ker je končala svoje dveletno delo tukaj. Pri našem socialnem delu bomo ostali še vedno štirje, prišla sta namreč zakonca Ambrogio in Donatella. Sama bom končala svojo dveletno dobo v decembru in se vrnila v Števerjan pred Božičem. Čas silno hitro beži in zdi se mi skoro neverjetno, da se moje bivanje tukaj že izteka.

PRI GORIŠKIH MISIJONARJH

Pretekli teden sva se z Anito vrnili z dolgega potovanja po Slonokoščeni obali. Morali sva iti v Kossou iskat material, ki je prispel že pred meseci v zabojniku, ki ga je poslal goriški misijonski center. Za nas sta bila dva manjša hladilnika za cepivo, sončni kolektorji in svetilke na sončno energijo. Ves ta material je bilo treba prepeljati v Mali, v Sanzano.

V tem tedenskem potovanju sva obiskali misijonske postojanke goriške škofije (Nimbó, Kossou) ter ruralni center, ki ga vzdržuje v kraju Brobó naša organizacija CVCS (Centro volontari cooperazione allo sviluppo). Obiskali sva gobavsko naselje Manikró, kjer delujeta dve redovnici iz družbe »Suore della Provvidenza«. V Nimbó naju je sprejel don Michele Stevanato. Ta je bil preteklo poletje na počitnicah. V gosteh nas je imel ves dan. Naše potovanje se je nadaljevalo proti mestu Jamasoukro, kjer smo mogli občudovati velikansko baziliko, ki jo je papež posvetil deset dni pred našim prihodom. Takoj ob vходу v mesto zagledaš to ogromno belkasto kupolo, ki je prekrita z

aluminijem in se svetlika v močnem afriškem soncu. Zdi se ti kot privid iz sanj, kot fata morgana.

Kljub vsem kritikam, ki jih je njena izgradnja povzročila, je bazilika čudovita. Govori se, da je državni predsednik potrošil za njeno zidavo 20 milijard frankov svojega denarja. Eni to odobravajo, drugi grajajo. Tudi tukaj se pozna gospodarska kriza in brezposelnost, a kljub temu je v tej državi življenjski standard višji kot v sosednjem Maliju.

To sva opazili, ko sva se vozili skozi vasi, kjer imajo elektriko, hiše ometane in prebarvane, da se zdijo kot majhne vile. Velik del zaslug ima prav predsednik, ki ne skopari in ne troši denarja za tanke in topove. Videli sva ga večkrat po TV, ko je imel politične govore. Vanje rad vpleta besedi MIR in BOG. Naše politike, vsaj nekatere, je pa vedno sram

omenjati Boga, čeravno pripadajo krščanski stranki...

V KOSSOU

K kraju Kossou sva obiskali misijon, kjer delujeta don Dario Franco in Paolo Zuttion. Ob štirih redovnicah iz družbe Consolata deluje še laični misijonar Giuseppe Burgnich iz Rude. Ze več kot 15 let vodi mizarstvo tehnično šolo za fante. Iz niča je ustvaril strukturo, ki odlično služi svojemu namenu in usposablja fante, da si osvojijo praktično znanje iz mizarstva in zidarstva.

V Kossou je veliko naselje nizkih hiš, kjer so živeli delavci in vodilni kadri italijanskih podjetij, ki so zgradile velik jez na bližnjem jezeru. V vilah sedaj živi osebe, ki vzdržuje ta ogromni objekt, v barake, kjer so prej živeli črnski delavci, se je sedaj vselilo domače revno prebivalstvo.

SNIDENJE S SLOVENSKIMA MISIJONARJEMA

Najbolj pomembna in zanimiva točka tega najinega potovanja je bilo, vsaj zame, snidenje s slovenskima misijonarjema Ivanom in Pavletom Bajcem. Z Ivanom si dopisujeva že dolgo in sem ga želela obiskati. Končno je prišla priložnost tudi za to. Laički misijonar Burgnich naju je iz Kossou spremljal na nadaljnji poti. Ivan in Pavle sta se šele maja preselila v novo škofijo in v novo župnijo v večjem naselju Headji, kjer še ni bilo misijonske postojanke. Ta kraj so zasilo oskrbovali duhovniki iz sosednje župnije.

Ivanova in Pavletova župnija šteje poleg centra Meadji še kakih 70 podružnic. Od maja do zdaj sta že vse obiskala. Ob petkih gresta na »turneje«. Vsaka vasica, ki jih sprejme, je dolžna poskrbeti za hrano in prenočišče. Ivan mi je pravil, da so ljudje le površno pripravljeni na krst brez potrebnega zorenja in utrjevanja v verskih resnicah. Sedaj pa sta si z bratom zastavila pastoralni načrt, ki sta ga predložila krajevnim katehistom. Te sta že ponovno srečala na formativnih tečajih.

Ko sta brata Bajca prišla v Meadji, ni bilo tam nobenih potrebnih struktur. Dobila sta le majhno pritlično hišo. Nista se pomišljala, ampak sta si s slovensko zagnanostjo zavihala rokave in sedaj je že zrastle enonadstropno župnišče, prostorno in veliko. Pri gradnji sta zelo ekonomizirala, saj ne plavata v denarju; sama sta vse nadzirala in tudi poprijela za delo od jutra do večera. Imela sta pristo-voljne pomočnike iz domače vasi ter nekaj plačanih specializiranih obrtnikov.

Ivan je povedal, da sta imela veliko skrbí, a uspela sta v kratkem času postaviti primerno župnišče. V njem so v prvem nadstropju sobe in dve dolgi terasi; v pritličju pa so kuhinja, dnevna soba in uradi.

Sedaj ju čaka še drugo veliko breme: postaviti primerno cerkev, s čimer bosta kmalu začela. Trenuto se verniki zbirajo k maši v veliki leseni baraki. Rekla sta, da sta pokazala, da znata delati, garaško delati, ne da bi zavoljo tega zanemarjala pastoralne dolžnosti. Novo cerkev pa bo moralo graditi krščansko občestvo samo in tudi prispevati v denarju. Seveda to ne bo zadostovalo, saj je že material zelo drag; morali bodo pač prispevati tudi dobrotniki in prijatelji.

Mi smo že otvorili sobe za goste v novem župnišču in tudi večerjali smo že v dnevni sobi. Srečanje s slovenskima misijonarjema je bilo res pristrčno, po dolgem času sem spet lahko z nekom spregovorila »po naše«.

Z Ivanom sva šla popoldne v 80 km oddaljeno mesto San Pedro, ki je sedež škofije na obali Atlantskega oceana. San Pedro je veliko in pomembno središče, a še brez lastne cerkve.

SLOVO

Naslednje jutro smo sodelovali pri so-maševanju obeh misijonarjev ob 6.15. Nebo so pregrinjali oblaki in se dotikali visokih tropskih dreves, ki jih je pa zmeraj manj; ljudje gozdove izsekavajo, da pridobijo novo rodovitno zemljo, a še bolj zato, da prodajo les, ki je zelo drag, zlasti teak.

Pogrebna slovesnost v Teharjah

V nedeljo, 14. t.m. je bila v Teharjah blizu Celja pogrebna svečanost za pobotimi po zadnji vojni. V tem zaselku je bilo namreč med vojno najprej vezbališče za nemške mladince (Hitlerjugend), nato nacistično taborišče, katerega so rdeče povojne oblasti spremenile v kraj, od koder so vozili v smrt vrnjene domobrance v rudniške jaské okoli Hrastnika.

Spomin na ta kraj smrti so novi ob-lastnik hoteli zabrisati in tam ustvarili umetno jezero z velikanskim nasipom za potrebe celjske cinkarne. Vse to se nahaja ob vznožju cerkvice sv. Ane, katere zvon je v večernih urah spremljal žrtve na morišče. Znano je namreč, da so domobrance in druge vozili ponoči s tovor-njaki na kraje, kjer jih je čakala smrt.

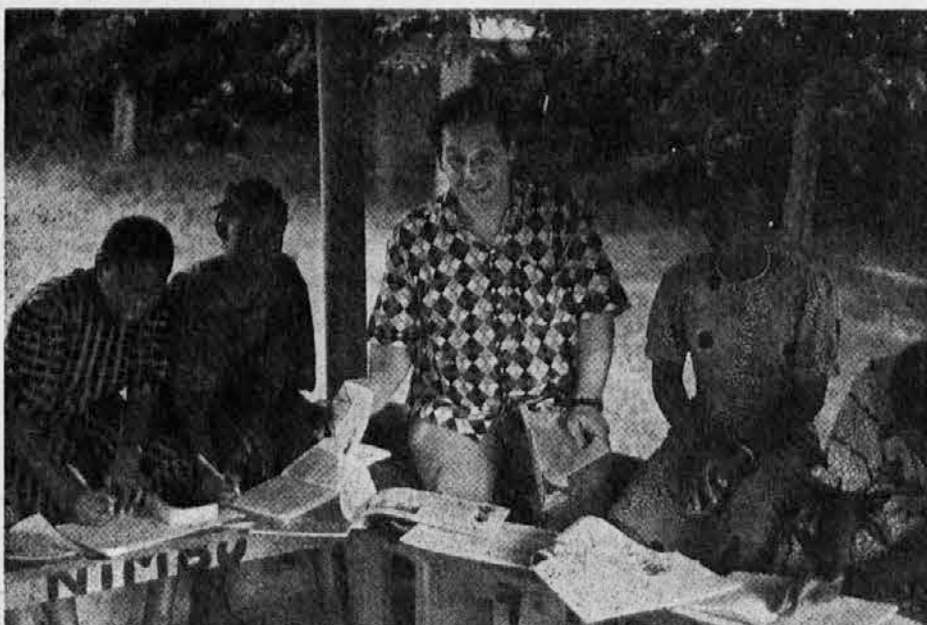
V nedeljo je bila na tem mestu maša, ki jo je daroval mariborski škof Franc Kramberger. Udeležba vernikov je bila ogromna, slična oni v Kočevskem Rogu.

Na koncu so se na odru, kjer je bil oltar, zbrali preživeli iz tega taborišča (bilo jih je okoli sto). Ti so namreč bili v tistem času mladoletni in so jih av-gusta istega leta amnistirali.

Tako se je tudi mariborska škofija od-dolžila tistim, ki so na njenem ozemlju dali življenje v svoji viziji novih in bolj-ših časov.

Kristjani in budisti pri skupni meditaciji

62 kristjanov in budistov iz vseh kon-tinentov se je srečalo ob skupni medita-ciji v mestu Chaiya v Thailandiji, nekaj km od glavnega mesta. Duhovno srečanje je organiziral benediktinec L. Freeman iz Montreala (Kanada) in menih Santi-karo Bhikkhu. Dnevi so potekali ob me-ditaciji, ob krščanskih in budističnih raz-pravah ter prakticanju yoge in ob evha-ristični daritvi.

Don Michele Stevanato med svojimi katehumi

Terezika Srebernič in njeni paglavci

Pred občnim zborom SSO

Letošnji občni zbor Sveta slovenskih organizacij (SSO) bo za to organizacijo bistvenega pomena. SSO je nastal pred leti zato, da bi zastopal interese organizacij, ki se iz ideoloških razlogov niso hotele vključiti v Kulturno gospodarsko zvezo (SKGZ). Nastal je in se v prvih letih razvijal nekako v senci velike levičarske organizacije, ki je zavoljo privilegiranih odnosov z režimom v Sloveniji imela vedno prvo besedo.

Ker se je letos politična situacija v Sloveniji obrnila, so se seveda spremenila razmerja tudi v zamejstvu. SSO je sedaj enakopraven partner SKGZ, po mnenju nekaterih bi moral imeti pravzaprav glavno vlogo pri odločitvah zaradi idejne sorodnosti s sedanjo vlado v Sloveniji.

Marija Ferletič je bila v zadnjih dveh mandatnih dobah predsednik SSO. Rada se je odzvala vabilu, da bi za Katoliški glas odgovorila na nekatera vprašanja.

Kot predsednik SSO doživljaš prehod v demokracijo v Sloveniji. Zgleda, da so časi katakomb dokončno mimo za demokratično usmerjene Slovence tostran in onstran meje. Kaj pomenijo za SSO te spremembe?

V SSO je zavel nov duh, duh upanja in prepričanje, da bodo prizadevanjem končno odgovorjali ustrezni uspehi. Veliko moči je bilo namreč potrebnih za premagovanje ovir, ki so bile v preteklosti umetno zgrajene. Okoli SSO se znova zbirajo društva in ustanove, ki v preteklosti niso videli v njem pravega izhodišča, oziroma rešitve svojim pričakovanjem. Zela je, da bi se v to organizacijo vključila tudi gospodarska podjetja.

Socialna vprašanja terjajo hitrih in konkretnih odgovorov. Odprta meja, mednarodni dogovori in pogodbe, nov odnos italijanske države do priseljencev in pripadnikov držav izven Evropske skupnosti, sindikalna vprašanja, ki so s to problematiko v tesni povezavi, nas ne smejo pustiti brezbrzihih.

Kar se kulturnega področja tiče, sem prepričana, da bo to teklo še z večjo lahkoto kot do zdaj. Nova slovenska vlada pa naj bi naše načrte podpirala tudi pri italijanski državi in deželi Furlaniji-Julijski krajini.

Pri SSO je bila do sedaj gospodarska komponenta bolj malo zastopana. Kakšen razvoj predvidevaš v tej smeri?

Gospodarsko vprašanje mi je ležalo na srcu že pri oblikovanju statuta SSO. Prevladalo pa je mnenje, naj bi, z ozirom na dejansko politično stanje, organizacija ne težila v smeri pridobitništva. Podjetja in gospodarstveniki so si pomagali in se prebijali samostojno in se nato povezali v Slovensko deželno gospodarsko združenje (SDGZ), ki pa deluje pod okriljem SKGZ. Tudi ko je bilo govora o ustanovitvi gospodarskih podjetij, iz katerih naj bi naše organizacije črpale nekaj moči, je spet prišlo do rešitve le v privatnem smislu.

Ob spremenjeni politični situaciji v Sloveniji pa gospodarsko vprašanje stopa s silo v ospredje. Razveseljivo je dejstvo, da se za gospodarski sektor navdušujejo predvsem mladi ljudje. Tem bo potrebno posvetiti veliko pozornosti in pomoči.

Slovenska manjšina je plačala močan gospodarski davek pri izvajanju infrastrukture v obmejnem pasu. Zato je pravično, da je sama tudi subjekt pri oblikovanju gospodarskih načrtov in deležna finančnih prispevkov od ustanov, ki razpolagajo s sredstvi za gospodarski razvoj. Občni zbor bo moral o gospodarskem vprašanju spregovoriti in si zastaviti konkretne smernice.

Katero so najbolj sporne točke v odnosih z SKGZ in kako bi se jih morali po tvojem mnenju lotiti?

Osebnost ne bi govorila o spornih točkah v odnosih z SKGZ. Rekla bi, da predstavljata organizaciji dve različni stvarnosti, dva različna svetova. SKGZ ima zaradi svojih dosedanjih privilegijev povsem drugačen način poslovanja in dojemanja. SSO in vključene organizacije ne omejujejo svoje pozornosti na izvajanje svojih načrtov in uresničevanje svojih pristožnosti, marveč si morajo vsak dan prizadevati celo za svoj obstoj in za upoštevanje svoje prisotnosti od strani ustanov bodisi v deželi kakor izven nje.

Njihova dejavnost sloni povsem na prostovoljnem delu brez ustreznih birokratskih struktur, tj. v čistem protislovju s strukturo SKGZ, kjer ugotavljamo plačno dejavnost in bogato strukturo.

V ustanovah, ki se smatrajo za skupne vsem Slovincem, razen v gledališču, SSO nima svojih zastopnikov v odborih.

Pa tudi tržaško gledališče, četudi pri-

Marija Ferletič

hajajo prispevki predvsem od države, dežele in krajevnih ustanov, je še vedno pod okriljem SKGZ.

SDGZ, v katerega je vključena pretežna večina naših gospodarstvenikov, je prav tako pod okriljem SKGZ, prav tako Zveza športnih društev, ki beleži med svojimi člani celo društva, ki so istočasno članice SSO.

Po končanih srečanjih z SKGZ, ki so ta teden v teku, bomo lahko spregovorili o morebitnih spornih točkah. Pričakujem pa, da bomo znali dobiti pametne rešitve, saj gre za dobrobit in ponos našega zamejstva in vsega slovenskega življa.

Obetajo se nove možnosti finansiranja slovenske manjšine s strani italijanske vlade v okviru Osimskih sporazumov. Bo tudi v tem primeru, kot v odnosih z vlado v Sloveniji, SSO v enakopravnem položaju z SKGZ?

Upam in pričakujem, da bodo ustanove, ki so vključene v SSO deležne ustrezne pozornosti tudi s strani italijanske vlade. Ker matična domovina ni upoštevala v enaki meri celotne manjšine v zamejstvu, marveč je privilegirala en del, smo pričakovali, da bo uravnoteženje prišlo preko zaščitnega zakona. A tudi tu smo ostali razočarani, saj je v zakonskem predlogu govora predvsem o ustanovah, ki so pod okriljem SKGZ.

V kolikor bi vlada rešila vprašanja le nekaterih ustanov, potem moramo reči, da smo čas za dosego zakonske zaščite slabo investirali. Ustanove čakajo, da zadihajo, da dobijo kisik, ki jim je nujno potreben za preživetje in za obstoj. (Vprašanja je zastavil Bernard Spacapan)

Društvo slov. izobražencev v Trstu vabi na srečanje s Tinotom Debeljakom ml. in na pogovor o slovenski literarni ustvarjalnosti v Argentini. Srečanje bo v Peterlinovi dvorani v ponedeljek, 22. oktobra ob 20.30.

Študijska štipendija

Slovensko dobrodelno društvo v Trstu razpisuje letos svojo četrto študijsko štipendijo iz sklada »Mihael Flajban«.

Štipendija bo znašala 2.000.000 lir letno in bo trajala za vso redno študijsko dobo, v kolikor bo imetnik zadostil pogojem pravilnika.

Štipendija je namenjena slovenskim zamejskim visokošolcem, ki se bodo vpisali na tržaško ali videmsko univerzo v akademskem letu 1990/91.

Za podrobnejša pojasnila o pravilniku in roku vlaganja prošnje naj se interesi javijo na sedežu Slovenskega dobrodelnega društva v Trstu, ul. Machiavelli 22, II. nadstropje, tel. 65612, vsako sredo od 16. do 18. ure.

★

Razglas natečaja za nagrado »Dr. Frane Tončič« za leto 1990

Slovenski visokošolski sklad »Sergij Tončič« v Trstu obnavlja letno nagrado »Dr. Frane Tončič«, ki ima namen vzbuditi slovenske visokošolce v Italiji k raziskovalnemu in ustvarjalnemu delu.

Letošnja nagrada je namenjena disertaciji, ki pomeni obogatitev slovenske kulture, zgodovine ali znanosti in ki je sklenila kandidatov visokošolski študij v obdobju med 1. junijem 1988 in 30. aprilom 1990. Zainteresirani naj dostavijo izvod svoje študije najkasneje do 30. aprila 1991 Narodni in študijski knjižnici v Trstu, ul. S. Francesco 20, nakar bo prejela dela najkasneje do 30. junija 1991 obravnavala komisija, ki jo bo imenoval Upravni odbor Sklada. Dobitnik nagrade, ki znaša za leto 1990 2 milijona lir, bo razglašen na prihodnjem občnem zboru Sklada. Če študija še ni bila objavljena, jo bo Odbor priporočil kakšni slovenski založbi.

Dolina

Zasedanje občinskega sveta. V četrtek, 27. septembra je dolinski občinski svet imel svojo tretjo sejo v novi mandatni dobi. Novo dolinsko občinsko upravo vodi namreč koalicija socialistov, Slovenske skupnosti in komunistov, načeljuje pa ji socialistični župan Marino Pečenik. Na seji so svetovalci odobrili vrsto važnih sklepov. Nedvomno pa je bil za občane eden najvažnejših sklepov odobritev začasne konvencije med občino in tržaškim podjetjem Acega o metanizaciji občinskega ozemlja. V prvem odseku pri Domju in Lakotišču, kjer so že glavne cevi, bodo začeli s prvimi priključki še pred koncem leta. Po teh delih bo občinska uprava uredila vse potrebno in si skušala zagotoviti finančna sredstva, da se opremi celotni teritorij z metanskim omrežjem.

Župan Pečenik je poročal tudi o nedavnem odprtju hitre ceste, ki iz pristanišča vodi mimo tovarne Velikih motorjev pri Boljuncu do Katinare. Občinska uprava je intervenirala na vseh forumih, da se v napisih na smerokazih te ceste upošteva dvojezičnost občine. To so odgovorne ustanove sprejele nekoliko omejevalno, vendar nosijo smerokazi poleg italijanskega tudi slovensko ime kraja — Dolina. Nedvomno nalaga nova cesta upravi nekatere specifične odgovornosti in to še zlasti, kar zadeva okolje in ropot. Zato bo občinska uprava pozorno sledila reševanju teh problemov in intervenirala v prid svojih občanov.

Na seji je stekel govor tudi o nastanku obrtniške cone in o stališčih, ki so jih zavzeli nekateri prebivalci Doline od izvedbe drugega dela te cone. Občinska uprava bo vsekakor upoštevala želje prizadetih občanov in skušala zaščititi to področje z zeleno površino. Vendar je nujno podvzeti ukrepe, da se tu prepreči postavljanje novih industrijskih objektov in novih naftnih hranilnikov.

Župan je poročal tudi o poteku kmetijskih dnevo v Boljuncu. O tem so prišle iz vrst svetovalcev tudi nekatere kritične pripombe. Še zlasti se je pokazalo, da je manifestacija bila usmerjena preveč v sejem in je premalo poglobila probleme domačega kmetijstva. Prav tako so bile pripombe o dvojezičnosti, saj ni slovenščina prišla do tistega izraza kot bi bilo želeli.

Ob zaključku se je odbornik Sancin poudaril plodno sodelovanje v vodenju občine od strani koalicije treh strank ter ugotavljal zavzetost župana in vseh občinskih odbornikov pri reševanju problemov občinske uprave. Na prihodnji seji konec oktobra pa bo občinski svet začel razpravo o proračunu za finančno leto 1991.

Nova premiera SSG

V petek 13. okt. je SSG v Trstu začelo svojo novo sezono z uprizoritvijo Cankarjevih »Hlapcev«, ki smo jih na tržaških odskih deskah zadnjič videli leta 1965 v režiji Branka Gombača. Letošnjo uprizoritev Hlapcev, s katero se nadaljuje cikel Cankarjevih del, pa je podpisal domači režiser Boris Kobal.

Hlapci so delo, ki je vselej aktualno, tudi danes, tudi pri nas; analogij z realnostjo je lahko veliko, še bolj hvaležna pa je verjetno sama podoba človeka in ljudi, ki se v stiku z mogočino, vseobsegajočo oblastjo prelevijo v to, kar oblast od njih zahteva. In kot je v postavitvah Cankarjevih del zadnjih let že značilnost, smo bili tudi tokrat priča nekakšni posodobitvi ali preintegraciji Cankarjevega sporočila.

Naslovno vlogo učitelja Jermana je odigral Roman Končar, Kalandra je upodobil Ivo Ban (oba kot gosta SSG), vlogo župnika je igral Vladimir Jurca, Anton Petje je bil učitelj Hvastja. — ML

Novo vodstvo pri tržaških skavtih

Tržaški del Slovenske zamejske skavtske organizacije ima od nedelje, 7. t.m., novo vodstvo. Na rednem občnem zboru je bil za načelnika izvoljen 25-letni elektronski tehnik Teo Kralj, ki je nadomestil inž. Marjana Jevnikarja, za načelnico pa je bila izvoljena 29-letna bančna uslužbenka Ana Batagelj Slobec, ki je nasledila Bruno Ciani. Novi tajnik je Stojan Pahor. Doslej je to funkcijo opravljal Marjan Kravos. Do volitev novega vodstva je prišlo, ker je dosedanjim zapadel mandat in so se odpovedali ponovni kandidaturi.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Zadnja letošnja predstava

TETOVIRANE ROŽE

Režija Mario Uršič

V soboto, 20. t.m. ob 20.30
v Kulturnem domu v Trstu

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Ivan Cankar

HLAPCI

Režija Boris Kobal

v soboto, 27. t.m. ob 20.30 - Red F
v nedeljo, 28. t.m. ob 16. uri - Red G
v Kulturnem domu v Trstu

organizacij, podjetij itd., ki so v zadnjih desetih ali dvajsetih letih dali svoj prispevek v ta namen? — nadalje, ali ne bi, že ko je govor o preštovanju, upoštevali še vrsto drugih kazalcev, ki lahko posredujejo verodostojno sliko o nekem stanju, tako npr. število v fari delujočih cerkvenih, skavtskih, humanitarnih organizacij, njihov dejanski delokrog itd.?

In zakaj tudi ne druge pokazatelj: npr. število razporok pri slovenskih oz. italijanskih sovaščanih, ki prebivajo na ozemlju fare sv. Jerneja, število mladostnih prestopnikov in še marsikateri drugi pokazatelj, ki posreduje bolj objektivno podoba o dejanski življenjski kvaliteti v neki skupnosti.

Menim, da je napačen čas, da se širša javnost seznani z opaskim primerom, ko se na pragu »nove« Evrope skuša vzeti neki skupnosti tako temeljno dobroto kot je cerkev.

Vladimir Vremec

Voščila

Sedemnajstim petdesetletnikom iz bavorske župnije (Bazovica, Padriče, Gro-pada), ki so veselo praznovalje te lepe obletnice začeli s polaganjem šopka nageljnov na veliki oltar in so potem nadaljevali s potovanjem na Bled in Brezje, vošči vse dobro na nadaljnji življenjski poti in jim želi, da bi bili vedno hvaležni dobremu Bogu.

župnik Marijan Zivic

Umrli Leonard Bernstein

V ZDA je umrl znani glasbenik Leonard Bernstein, dirigent in skladatelj ter glasbeni pedagog. Pred kratkim se je iz zdravstvenih razlogov odpovedal dirigiranju. Vodil je Filharmonijo v New Yorku in se uveljavil kot eden največjih ameriških glasbenikov našega stoletja.

Izvajalci kantate »Pesem o Miklovi Zali«

SLOVENSKA PROSVETA - TRST
ZVEZA SLOV. KATOL. PROSVETE - GORICA
KRŠČANSKA KULTURNA ZVEZA - CELOVEC

Anton Nagele - Radovan Gobec

Pesem o Miklovi Zali

Kantata za solo, zbor in orkester
150 nastopajočih

Dirigent Lajko Milisavljevič

NEDELJA, 21. OKTOBRA

TRST - Kulturni dom ob 16. uri

GORICA - Katoliški dom ob 20. uri

S kantato se zaključijo Koroški dnevi na Primorskem.

V MARIJINEM DOMU V ULICI RISORTA 3 V TRSTU
bo v nedeljo 21. oktobra ob 17. uri že tradicionalna
MISIJSKA PRIREDITEV Z BOGATIM SREČOLOVOM
Po molitvi v kapeli bo v dvorani g. Lojze Zupančič predvajal in razlagal dva dokumentarna filma o misijonih:
Praznih rok in Mati Terezija
Prisrčno vabljeni!

GORIŠKE NOVICE

Idi v spomin

Ida Ussai

V petek, 12. t.m. smo položili k večnemu počitku Ido Ussai vd. Koshuta. Rodila se je v Gorici leta 1907 v znani goriški družini Ussai. Njen oče je bil »fjaka«, imel je najlepše konje v mestu in bil ponosen, da je nekoč peljal s svojo kočijo kardinala Rattija, kasnejšega papeža Pija XI.

Pred prvo svetovno vojno so se Idini starši preselili na Kranjsko, nato pa še v Ameriko, mlada Ida pa v uršulinski zavod v Ljubljano in v Gradec. Pri trinajstih letih pa je šla tudi sama v Ameriko, kjer je ostala dve leti. Vrnila se je v Gorico in se zaposlila kot uradnica. Poleg tega je pomagala mnogim študentom, saj je poleg slovenščine in italijanščine poznala dobro angleški, nemški in francoski jezik.

V Gorici je stanovala v bližini cerkve sv. Ignacija, na katero je bila zelo navezana, saj je bila preko 60 let cerkvena pevka in tudi med tednom pri sv. maši. Sedela je prav v isti klopi, kjer je pred njo sedela njena nona.

Poleg izobrazbe in splošne razgledanosti se je vedno odlikovala po svoji globoki veri in veliki nagnjenosti pomagati drugim. Nobenemu ni zaprla vrat in vsi, ki so jo poznali, so odnesli od nje tisto vedrost, ki jo ustvarja le vera in dobro srce.

Bog ji plačaj za vse njeno delo in lep zgled, ki ga je dajala zlasti vernikom, ki zahajajo k maši na Travnik. Župnik msgr. Cocolin je ob koncu pogrebne maše, ki jo je daroval g. Jericijo, dejal med drugim: »Veliko ste molila in dolga leta prepevala v tej naši cerkvi, vem pa, da zdaj prepevate ob spremljavi lepših orgel v nebesih. Bog vam plačaj za vse, vi pa ne pozabite na nas.«

Juri Muri navdušil našo mladino

V okviru Koroških dnevoev na Primorskem so prišli na svoj račun tudi najmlajši, ki so se pošteno zabavali ob pravljici o Juriju Muriju in njegovih dogodivščinah po Afriki.

Na besedilo Toneta Pavčka je, ob glasbeni in pevski spremljavi Gabrijela Lipuša, o Juriju Muriju pripovedoval Polde Bibič. Nastop je bil po šolah in v dvorinah v Števerjanu, Doberdobu, Gorici, Štandrežu, Opčinah, Bazovici, Barkovljah in pri Sv. Ivanu.

Za UNICEF

Kulturne skupine sicilske in apulijske skupnosti z Goriškega, ob sodelovanju slovenskih kulturnih organizacij in pod pokroviteljstvom UNICEF-a, priredijo v soboto, 27. oktobra ob 20. uri v goriškem Kulturnem domu srečanje z naslovom »Združeni za UNICEF«.

Vsaka nastopajočih skupin bo predstavila deček iz svoje kulturne zakladnice tudi v želji, da bi se med seboj bolje spoznali.

DUHOVNIJA SV. IVANA IN MARIJINA DRUŽBA V GORICI obveščata, da bo v nedeljo 28. oktobra ob 16. uri v Katoliškem domu

MISIJSKA PRIREDITEV

s srečolovom. Nastopili bodo tudi Števerjanci z ljudsko igro »DOMEN«

POMAGAJ CERKVI!

Pomagal boš tudi svoji župniji.

Italijanska država daje državljanom možnost, da svobodno podpirajo Cerkev tudi tako, da vsako leto od svojih dohodkov darujejo za Cerkev do dva milijona lir, ki jih odbijejo ob prijavi IRPEF. Da to delo olajša, je škofovska konferenca pripravila posebno knjižico, ki jo dobi zastoj vsak, kdor želi. Dovolj je, da priloženi formular odreže in v ovojnici pošlje na naslov na položnici.

Desidero ricevere al più presto a casa mia il Libretto personale di solidarietà e sostegno, che la CEI invia gratuitamente a tutti coloro che vogliono contribuire alle attività della Chiesa. (Si prega di scrivere in stampatello)

Cognome

Nome

Via

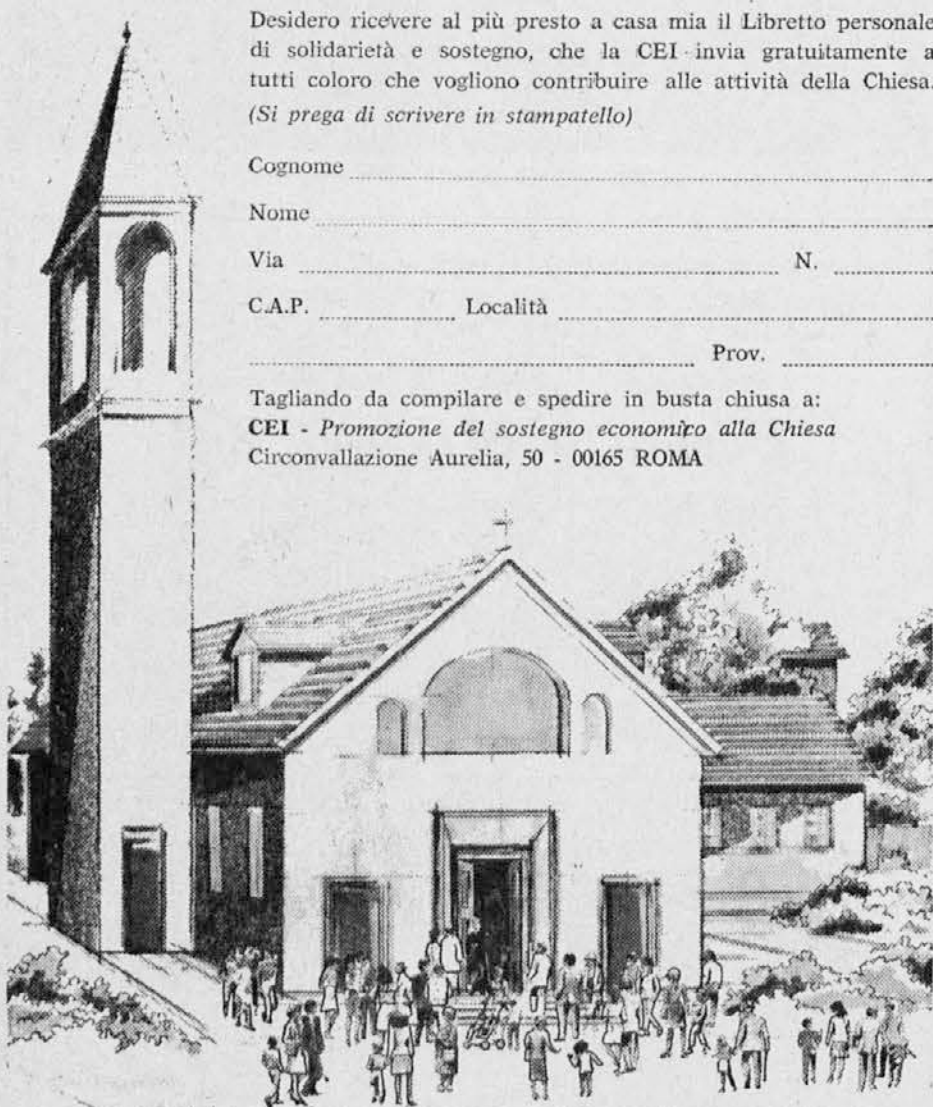
N.

C.A.P.

Località

Prov.

Tagliando da compilare e spedire in busta chiusa a:
CEI - Promozione del sostegno economico alla Chiesa
Circonvallazione Aurelia, 50 - 00165 ROMA

Diapozitivi z raznih koncev sveta

Goriški SMReKK prireja 23. in 30. okt. v mali dvorani Kult. doma ob 20.30 predvajanje diapozitivov z naslovom »Poletje 90«. Mladi Goričani bodo predstavili diapozitive z raznih koncev sveta. Vstop je brezplačen.

Lojze Peterle v Novi Gorici

V sredo, 17. oktobra popoldne je bil na obisku v Novi Gorici Lojze Peterle, predsednik slovenske vlade. Sestal se je z navogoriškim županom Pelhanom in z zastopniki Demosa. Odprl je tudi novi sedež stranke Slovenskih krščanskih demokratov.

Revija Naši razgledi (št. 17) o Vinku Beličiču

Ugledni štirinajstrednik za politična, gospodarska in kulturna vprašanja, ki izhaja v Ljubljani, je posvetil celo stran Vinku Beličiču. Denis Poniž je opisal in ocenil Beličičovo delo pod naslovom: Polstoletna pesniška bera.

Pisec predvsem pove, da se je s poezijo Vinka Beličiča prvič srečal sredi sedemdesetih let ob pregledovanju zadnjih letnikov Doma in sveta. Prišel se mu je odpirati svet zamolčanih in v temo potopljenih pesniških in pisateljskih imen. Poglednikova knjiga Slovensko zamejsko in zdmsko slovstvo (1972) je bila prvo razodetje. Poniž piše, da o imenih kot je Vinko Beličič ni bilo govora niti na univerzitetnih predavanjih. Narod pesnikov si je volil leta 1945 oblastnike, ki so delali s pesniki huje kot najbolj divji tujci.

Pisec še pojasnjuje: »Da lahko danes, v zgodnjem poletju 1990, berem Beličičovo Pesem je spomin, da zraven nje leži številka Meddobja, v kateri je recenzija te zbirke izpod peresa Toneta Brulca, je tesno povezano z dejstvom, da smo — kot narod, kot skupnost — pripravljeni odginiti tudi tretje krilo triptiha, tisto, ki s svojo podobo priča o eksodusu slovenskih razumnikov-emigrantov, katerih edini »greh« je bil, da so mislili drugače kot njihovi politični nasprotniki.«

Denis Poniž v svojem dolgem dopisu analizira in ocenjuje predvsem Beličičeve predvojne in medvojne pesmi, le na kratko pa pesmi v Drugi domovini. Ob koncu se Poniž vprašuje, ali ni prišel čas, da bo Beličič lahko zapel o eni sami domovini? - SZ

Iz slovenske Koroške

Umetnik Valentin Oman in drugo

V torek 9. oktobra je Mohorjeva v Celovcu oz. njen direktor, vabila na tiskovno konferenco. Na njej je dr. Koren najprej povedal, da se je Mohorjeva za šolsko leto 1990/91 odpovedala šolnini, ki znaša 700 šilingov mesečno. S to gesto se je obremenila s pol milijona šilingov in upa na podporo.

Pred kratkim je Mohorjeva z umetnikom Valentinom Omanom podpisala pogodbo za sprejem 100 originalnih del, ki jih bo zaenkrat razstavila v prostorih matične hiše. Ko bo na voljo primeren prostor, bodo naredili pravo galerijo. Slike niso namenjene prodaji, Mohorjeva pa lahko naredi reprodukcije za razne knjige in koledarje. Konec maja 1991 bo založba izdala monografijo o dosedanem umetnikovem delu, Julija pa bo razstava v Koštanjcih na Krki, kjer se že pripravljajo na ta dogodek. Zanimivo je, da Valentin Oman na Koroškem zaradi deželne glavarja Haiderja javno ne razstavlja.

Zgodovinar dr. Malle je predstavil knjižico »Valentin Podgorc in koroški plebisciti«. Ta vsestransko aktivni koroški duhovnik (posvečen 1890, umrl 1956) je v času pred plebiscitom in po njem veliko pripeljal h gospodarskemu, političnemu in kulturnemu razvoju slovenske Koroške. Vseeno se je leta 1920 odločil za Avstrijo, saj ljubljanskim politikom ni zaupal, da bodo znali rešiti koroški problem. Kasneje je pomagal predvsem pri obnovitvi združništva. Po drugi svetovni vojni pa si je postavil spomenik z obnovitvijo celovške Mohorjeve družbe.

Cerkev je Valentin Podgorc desetletja spadal med vrhunce koroških Slovencev, ga premalo poznamo. - R. B.

70 let plebiscita

10. oktobra je bil lep in sončen dan. Na predvečer praznika (za Koroško je bil ta dan dela prost) so se iz vseh koroških cerkva oglasili zvonovi, jutraj pa je krški škof Kapellari že ob osmih maševal v farni cerkvi — in sicer dvojezično.

Ljudje od blizu in daleč so se že pred napovedanim časom zbirali na Novem tr-

gu, okrog znanega zrnja, pred magistratom in vzdolž ulic, kjer je šel sprevod. Ob pol desetih so na častno tribuno prišli državni predsednik, kancler in drugi predstavniki vlade, deželna vlada in krški škof. Med vsemi je bilo tudi 167 še živih brambovcev (Abwehrkämpferjev). Točno ob desetih se je začel pisan sprevod, ki je bil prava paša za oči (in tudi za ušesa, saj je bilo vnes veliko muzikantov) in je trajal dobre štiri ure. Sodelovalo je blizu 20.000 ljudi, našli pa so okrog 50.000 gledalcev oz. poslušalcev. Po končani paradi so zaigrali deželno in državno himno, sledil je dvojezičen pozdrav, potem pa še govori župana, deželne glavarja, kanclerja in predsednika republike.

Zakaj 10. oktober?

Tega dne leta 1920 se je s plebiscitom 59% južnih Korošcev odločilo za Avstrijo, 41% pa jih je hotelo priključitev k Sloveniji oz. Jugoslaviji. Med tistimi, ki so glasovali za Avstrijo je bilo seveda tudi veliko števil Slovencev, zato je občutek zmage Nemcev nad slovenskim narodom, ki ga človek posebej vsakega 10. oktobra lahko dobi, toliko bolj boleč. Letošnja 70. letnica je bila tako kljub prvotnim namenom za skupno praznovanje le praznik nemške govorečih, saj razen pri bogoslužju v farni cerkvi ni bilo navzočih slovenskih predstavnikov.

Dan kasneje sta se v Celovcu sešla deželni glavar Haider in predsednik slovenske vlade Lojze Peterle. Haider naj bi še v tem mesecu opravil preložen obisk v Ljubljani. - R. B.

DAROVI

Za Katoliški glas: Marija Ban ob smrti drage sosedice Eme Frankovič 20.000; Emilija Pahor in Sfiligaj 15.000; N. N. Vrh 20.000 lir; Edi Gobec, Usa, 25. dol.

Za cerkev v Števerjanu: družini Fattore 500.000; žena ob drugi obletnici smrti Jožefa Tomažiča 50.000; N. N. 50.000; N. N. 50.000; druž. Maligaj 50.000; druž. Štekar v spomin pok. Viktorije Komjanc 100.000; druž. V. Štekar namesto cvetja na grob Petrine Maraž 100.000; N. N. 200.000; N. N. v zahvalo Bogu in svetogorski M.B. za uslišano prošnjo 1.000.000; Felčka Humer 100.000; N. N. 100.000; letnik 1950 100.000; starši birmancev 380.000; N. N. 100.000; štiri pogrebci ob pogrebu pok. J. Rožič 50.000; N. N. ob drugi obletnici smrti Marije Simčič 50.000; druž. Emil Terpin namesto cvetja na grob teti Lojzi Klanjšček 100.000; druž. Aleš Komjanc v spomin pok. Lojze Klanjšček 50.000; N. N. v spomin pok. Lojze Klanjšček 50.000; N. N. v spomin pok. Petra Komica 50.000; N. N. 250.000; N. N. 50.000; Ema Gorjup v spomin pok. brata Vladimira 50.000! družine Humer, Terpin in Mani ob 85. rojstnem dnevu babice Felicite Rožič 200.000 lir.

Za Zavod sv. Družine: N. N. 50.000 lir.

Za cerkev sv. Ivana v Gorici: N. N. 100.000 lir.

Za cerkev sv. Ignacija: travniški zbor in prijatelji v spomin na pok. Ido Koshuta 250.000 lir.

Julka Brajnik: v spomin na pok. Ido Ušaj za Katoliški glas 25.000 in za Katoliški dom 25.000 lir.

Za cerkev na Jazbinah: Jasmina Klanjšček 100.000; nona Prinčič 400.000; N. N. 30.000; druž. Prinčič ob obletnici smrti starega očeta Cirila 40.000 lir.

Za cerkev na Opčinah: nečakinja Nadja z družino v spomin na teto Dragico Malalan 100.000; Olga Pompili 50.000; Milka Gomizelj v spomin moža Diomira 200.000; Ferruccio Carpenetti 10.000 lir.

Za CPZ - Opčine: Irma Skabar v spomin na mamo Lojzko 50.000 lir.

Msgr. Ivan Kretič: pevskima zboroma Fantje izpod Grmade in Dekliškem zboru Devin 300.000 lir za vzdrževanje sedeža.

Za cerkev v Mavhinhah in Cerovljah: druž. Legiša, Vižovlje ob 20-letnici smrti dr. Miroslava Legiša po 50.000 lir.

Za Dom srečanja - Višarje: dr. Igor Franko 350.000 lir.

Za oltar in prezbitarij v Mačkoljah: nečaki, nečakinje in brat Jože ob smrti Nikolaja Tula 500.000; N. N. 20.000; druž. Smotlak (št. 123) 100.000; Albert Strajn 50.000; N. N. 100.000; N. N. 100.000; N. N. 100.000; N. N. 100.000; N. N. 500.000 lir.

Za Marijin dom pri Sv. Ivanu v Trstu: Viktorija Krapež v spomin Rafaela Ferluga 20.000; Marica v spomin Rahele Hlača 50.000; Pavla Margon 100.000; Gracija Gerdol v spomin Rafaela Ferluga 50.000; Zora v spomin na mater Urško Žuljan 10.000 lir.

Za Marijin dom v Rojanu: Renata in Silvan Bembli ob poroki sina Danijela 200.000; Marija in Marko Udovič ob smrti tete Rafaela Ferluga vd. Ferfolja 100.000; Nino Rustja ob prvi obletnici smrti žene Pine 50.000 lir.

Radio Trst A

Spored od 21. do 27. oktobra 1990

Nedelja: 9.00 Sv. maša iz župnijske cerkve v Rojanu. 9.45 Pregled slov. tiska v Italiji. 10.00 Mladinski oder: »Marco Polo«. 11.00 Za smeh in dobro voljo. 11.45 Vera in naš čas. 12.00 Narodnostni trenutek Slovencev. 14.10 Varietè. 15.30 Sport in glasba. 17.00 V studiu z vami.

Ponedeljek: 8.10 Vozlišča. 9.00 Valčki in polke. 9.30 Doživljati rojstvo. 10.10 Koncert. 12.00 Potreti in srečanja. 12.40 Cecilijanka 1989. Višarski ženski kvintet iz Kanalske doline. 13.25 Gospodarska problematika. 14.10 Otroški kotichek. 14.30 Naravoslovje nekoliko drugače. 16.00 Mi in glasba. 17.10 Aladinova svetilka. 17.40 Mladi val.

Torek: 8.10 Spreminjanje etnične strukture v Jugoslaviji. 9.30 Zalostne zgodbe o veselih Kraševcih. 10.10 Koncert. 12.00 Vsak je svoje starosti kovač. 12.40 Cecilijanka 1989. Mešani zbor iz Vrtojbe. 14.10 Aktualnosti. 16.00 Mi in glasba. 17.10 Goriške gostilne. 17.40 Mladi val.

Sreda: 8.10 Narodnostni trenutek Slovencev. 9.15 Varietè. 10.10 Koncert. 12.00 Glej, kaj ješ. 12.40 Cecilijanka 1989. Moški zbor M. Filej iz Gorice. 13.30 in 14.10 Na goriškem valu. 16.00 Skladatelj L. M. Škerjanc. 17.10 Literarne podobe. 17.40 Mladi val.

Četrtek: 8.10 Slovenski esej. 9.30 Čas trobentic in čas kostanja. 10.10 Koncert. 12.00 Demetra, pridobljena zemlja. 12.40 Cecilijanka. Mešani zbor Hrast iz Doberdoba. 14.10 Dvignjena zavesa. 16.00 Mešani zbor Primorec-Tabor iz Trebeč. 17.10 Četrtekova srečanja. 17.40 Mladi val.

Petek: 8.10 Aladinova svetilka. 9.30 To je življenje. 10.10 Koncert. 12.40 Zborovska glasba. 14.10 Otroški kotichek. 14.30 Od Milj do Devina. 16.00 Antologija slovenske violinske glasbe. 17.10 Kulturni dogodki. 17.40 Mladi val.

Sobota: 8.10 Kulturni dogodki. 9.30 Vraže in čarovnije pri nas. 10.10 Simfoniki RTV Slovenija. 12.00 Režija in Kanalska dolina. 12.40 Zborovska glasba. 14.10 Nediški zvon. 16.00 Mi in glasba. 17.10 Odprti prostor. 18.00 Saša Vuga: »Povest o belem zajcu«. Radijska igra.

SVET SLOVENSKE ORGANIZACIJE

sklicuje

OBČNI ZBOR

v soboto, 27. oktobra 1990 ob 17. uri v Finžgarjevem domu na OPČINAH

OBVESTILA

PD »F.B. Sedej« iz Števerjana vabi na redni občni zbor, ki bo v petek, 19. okt. v Sedejevem domu. Ob 20.30 je prvo, ob 21.00 uri pa drugo sklicanje.

Okrogla miza o nadškofu Attems bo v petek 19. okt. ob 16. uri v Attemsovi palači v Gorici. Govorili bodo slovenski, italijanski in nemški predavatelji.

DAROVI

Za Slomškov spomenik v Mariboru: prijatelji s Primorske še 600.000 lir.

Za lačne v misijonih: N. N. 80.000; N. N. 50.000 lir.

Za bogoslovce v misijonih: umrla družbenica Elvira Škabar je zapustila v ta namen 1.073.000 lir.

Za misijone: Albina Nardin 100.000 lir. **Za misijon p. V. Kosa:** N. M. 30.000; prof. dr. Marija Kacin 40.000 lir.

Za misijonarja I. Stanto: N. N. 300.000 lir.

Za lačne otroke: N. N. 50.000 lir.

KATOLIŠKI GLAS

tednik - uredništvo in uprava: Riva Piazzetta, 18 - 34170 Gorica - Tel. 0481/533177 - telefax 533177 - poštni tek. račun: 11234499 poduredništvo: Vicolo delle Rose, 7 - 34135 Trst - Tel. 040/414646

Registriran na goriškem sodišču pod št. 5 dne 28.01.1949

Odgovorni urednik: msgr. Franc Močnik Pošt. plačana v gotovini - skupina II/70% Dovoljenje pokr. poštne uprave iz Gorice Izdaja: KTD Katoliško tiskovno društvo (Società Tipografica Cattolica srl - Riva Piazzetta, 18 - Gorizia - P.I. 00054100318)

Tiska: Tiskarna Budin v Gorici

Cena posamezne številke: 1000 lir

Letna naročnina: Italija	45.000
inozemstvo	70.000
zračna pošta	95.000

Oglasi: za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski oglasi in osmrtnice 500 lir, k temu dodati 19% IVA